

Från trycket 12 september 1984
Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN, Enheten för arbetsmarknadsstatistik
Förfrågningar Lars Erik Lindholm, tfn 08 - 14 05 60 - 4668
Serie Am - Arbetsmarknad ISSN 0082-0237
Tryck SCB-tryck, Örebro 1984

AM

Arbetskostnadsindex för industritjänstemän 1984

LABOUR COST INDEX FOR SALARIED EMPLOYEES IN MINING, QUARRYING AND MANUFACTURING, IN 1983

SAMMANFATTNING

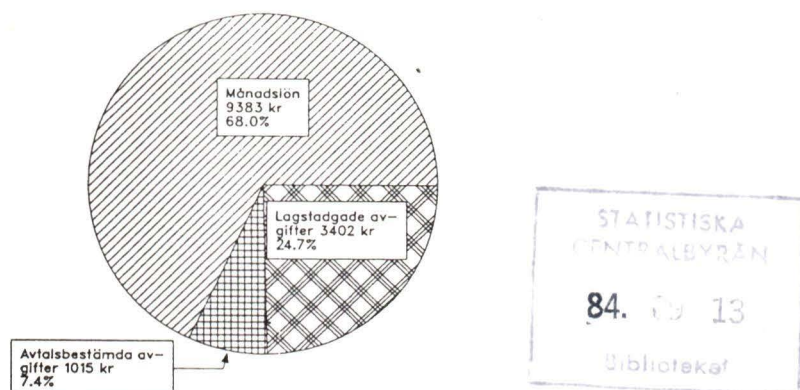
Här presenteras SCBs årliga beräkning av arbetskraftskostnader för tjänstemän inom industri (SNI 2+3, Gruvor, mineralbrott, tillverkningsindustri). Beräkningarna grundar sig på den årliga mätningen av lönenivån för tjänstemän i augusti och beräkningar av kostnaderna för lagstadgade och avtalsbestämda arbetsgivaravgifter, som 1983 uppgår till 47,1 procent.

SCB utarbetar sedan länge kvartalsvisa indexserier för industriarbetare. En genomsnittlig årlig arbetskostnadsindex för industriarbetare beräknas på basis av de kvartalsvisa beräkningarna (tab 3). Gemensamt basår är 1980.

Av diagrammet nedan framgår för industritjänstemän den totala arbetskraftskostnadens fördelning på månadslön och arbetsgivaravgifter.

SAMMANSÄTTNING AV ARBETSKRAFTSKOSTNADEN FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN 1983

Total kostnad 13 800 kr

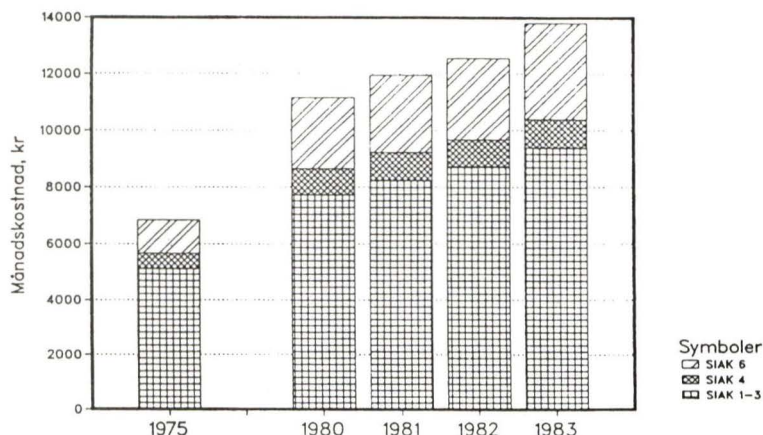

I diagrammet nedan visas kostnadsutvecklingen med fördelning på månadslön (SIAK 1-3), avtalsenliga (SIAK 4) och lagstadgade (SIAK 6) arbetsgivaravgifter.

Arbetskraftskostnaden per månad, som 1975 var 6 842 kr och 1980 var 11 156 kr, har för 1983 beräknats till 13 800 kr, en ökning med 26 procent från 1980.

Från 1982 till 1983 är ökningen 1 261 kr (9,5 procent) efter justering för förändring av arbetstider och arbetsgivaravgifter (månadslönen har ökat med 7,7 procent). 670 kr av höjningen beror på en ökning av månadslönen och 591 kr på en ökning av de lagstadgade och avtalsbestämda arbetsgivaravgifterna.

ARBETSKOSTNADSUTVECKLING 1975 - 1983 INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

BAKGRUND

Behovet av en index för tjänstemän som mäter utvecklingen av företagens arbetskraftskostnader har länge varit starkt uttalat.

En arbetskostnadsindex som utöver lönekostnader även omfattar avtalsbestämda och lagstadgade arbetsgivaravgifter har sedan år 1967 utarbetats av SCB för industriarbetare. En beskrivning av beräkningsmetoder m m har publicerats i SM Am 1974:39. Indexen publiceras fyra gånger per år och beräknas för mittmånaden i varje kvartal. Indexen bygger på kostnaden per timme.

Lönestatistik för industritjänstemän utarbetas en gång per år (augusti) och indexen har därför utformats som en årlig beräkning av arbetskostnadsutvecklingen i genomsnitt per månad. I det följande lämnas en beskrivning av indexens innehåll och beräkningsmetoder m m.

VAL AV BASÅR

Beräkningar av industritjänstemännens arbetskraftskostnader har gjorts för varje år från 1975, vilket tidigare var tänkt som basår. I enlighet med internationella och nationella rekommendationer för bl a ekonomisk statistik har år 1980 valts som basår. För att erhålla en längre tidsserie redovisas här även åren 1975-79.

KOSTNADSELEMENT

De kostnadselement (utöver lönekostnader) som ingår och deras storlek i procent av avgiftsunderlaget året 1983 framgår av förteckning på sidan 6 som också visar avgiftsunderlagens storlek respektive år. Kostnadselementen beskrivs med koder och benämningar enligt Svensk standard för indelning av arbetskraftskostnader m m (SIAK). I indexberäkningarna ingår inte kostnader för utbildning, sjuk- och hälsovård samt övrig personalsocial service (SIAK 5), inte heller kostnadsersättningar (SIAK 8).

UNDERLAG FÖR INDEXBERÄKNINGARNA

LÖNERKOSTNADER (SIK 1-3)

I indexen ingående lönekostnader baseras på uppgifter om den genomsnittliga månadslön som redovisas i SCBs årliga statistik för tjänstemän inom industrin avseende augusti månad (Se SM Am 1984:24). Uppgifterna avser överenskommen månadslön inklusive ett beräknat årsgenomsnitt för naturaförmåner, provision, tantiem, premielön o d. Hänsyn tas inte till eventuellt utgående ersättningar för övertidsarbete, inte heller till avdrag vid frånvaro.

För deltidsanställda har utgående månadslöner omräknats att motsvara lön för heltidsanställda. Detta har skett med ledning av uppgifter om veckoarbetstidens längd för individen och arbetstidens längd för heltidsanställda i den bransch där personen arbetar.

Den utveckling som lönekostnaderna ger uttryck för återspeglar branschens genomsnittliga löneutveckling och kan påverkas av strukturella förändringar i statistikmassan.

AVTALSBESTÄMDA OCH LAGSTADGADE ARBETSGIVARAVGIFTER (SIK 4 OCH 6)

Som underlag för beräkning av arbetsgivaravgifternas storlek ligger de uppgifter om avgiftsuttag i procent av avgiftsunderlaget som lämnats av de myndigheter, organisationer och liknande som administrerar trygghetssystemet. Underlaget möjliggör schablonmässiga beräkningar av avgifter enligt samma modell som används vid beräkning av arbetskostnadsindex för industriarbetare (se SM Am 1983:5.2).

METOD FÖR BERÄKNING AV AVGIFTERNAS STORLEK

Med ledning av uppgifter om avgiftsuttag och efter fastställande av avgiftsunderlagets storlek beräknas avgifterna i kronor per månad. Fr o m år 1976 är avgiftsunderlaget (utom för ATP-avgiften) lika med månadslönen (Y), som den definierats ovan. Före år 1976 togs i vissa fall hänsyn endast till löner upp till 7,5 x basbeloppet. För att korrigera för lönedelar överstigande maximigränsen har en korrigeringsfaktor (K_{AT}) använts, som beräknats enligt följande:

$$K_{AT} = 1 - \frac{\text{Lönedelar överstigande 7,5 x basbeloppet för hel- och deltidsanställda}}{\text{Total lönesumma för hel- och deltidsanställda}}$$

Vid beräkning av ATP-avgiften tas hänsyn till maximigränsen och här görs även ett basbeloppsavdrag (B). Formeln för beräkning av ATP-avgiften är t o m 1981 således:

$$\text{Avgiftsuttag i \%} \times \frac{K \times (12 Y - B)}{12}$$

För övriga avgifter är fr o m 1976 (ATP-avgiften fr o m 1982) avgifterna beräknade enligt följande

$$\text{Avgiftsuttag i \%} \times Y$$

KORRIGERING FÖR ARBETSTIDSFÖRÄNDRINGAR

För industriarbetarna bygger beräkningarna av företagens arbetskraftskostnader på genomsnittlig lön per arbetad timme. Beräkningen av företagens arbetskraftskostnader för industritjänstemännen baseras däremot på en genomsnittlig stipulerad månadslön per stipulerad arbetstid och ger en tämligen god skattning av den verkliga månadslönen per faktisk arbetstid. Korrigering för eventuella arbetstidsförändringar för tjänstemännen måste därför göras, varför det beräknade indextalet multipliceras med den förändring i den genomsnittliga månadsarbetstiden som skett sedan föregående år. Följande formel används:

$$\text{Index år } t = 100 \times \frac{M-LÖN_t}{M-LÖN_{t-1}} \times \frac{M-TID_{t-1}}{M-TID_t}$$

där $\frac{M-TID_{t-1}}{M-TID_t}$ utgör korrigeringsfaktorn för förändring i arbetstiden

från år t-1 till år t och $\frac{M-LÖN_t}{M-LÖN_{t-1}}$ visar utvecklingen av arbetskrafts-kostnaderna per månad under samma period.

Den genomsnittliga månadsarbetstiden (M-TID) för industritjänstemän beräknas enligt följande:

$M-TID = (\text{Antal dagar under året minus antal semesterdagar, lördagar och söndagar, övriga helgdagar och andra lediga dagar}) \times \text{beräknad dag-arbetstid} / 12.$

Vid beräkning av dagararbetstiden används SCBs beräkningar av den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden för heltidsanställda industritjänstemän.

Då underlag för beräkning av antalet semesterdagar saknas ingår i beräkningarna samma antal semesterdagar oberoende av befattning. Åren 1975-1977 har antalet dagar antagits vara 20, under följande år 25.

ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

Tabell 1 visar arbetskraftskostnaderna per månad för industritjänstemän inom olika näringsgrenar med fördelning på olika kostnadselement 1983. Motsvarande beräkningar har gjorts för varje år från 1975.

I tabell 2 visas indextal för summan av samtliga i indexen ingående kostnadselement med basåret 1980=100. Här har även arbetstidsförändringar beaktats. Åren 1975-1979 har även medtagits i denna tabell. Som framgår har kostnadsutvecklingen varit relativt likformig i de olika branscherna, med undantag av gruvor och mineralbrott som de senaste åren haft en lägre löneutveckling, delvis av strukturella orsaker.

Arbetsgivaravgifterna i procent av månadslönen har ökat från 1982 (43,9 %) till 1983 (47,1 %), främst genom införande av en allmän löneavgift (2,5 % i genomsnitt). 1975 var avgifterna 34,9 % och 1980 44,2 %.

ÅRLIG ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRIARBETARE

För att underlätta för dem som har behov av att följa den årliga utvecklingen av arbetskraftskostnaden för industriarbetare har en genomsnittsberäkning gjorts för resp år på bas av den kvartalsvisa indexserien som därefter kedjats till basåret 1980. Indexen redovisas i tabell 3. Även här har åren 1975-1979 tagits med.

SAMMANVÄGNING TILL EN GEMENSAM INDEX FÖR INDUSTRIANSTÄLLDA

Någon sammanvägning av indextalen för industriarbetare respektive industritjänstemän kommer inte att publiceras.

Om det i något sammanhang föreligger behov av en gemensam index kan en sammanvägning göras enligt följande:

$$\text{Indextal år } t = \frac{L_A \times I_A + L_T \times I_T}{L_A + L_T}$$

där L_A = lönesumma för industriarbetare

L_T = lönesumma för industritjänstemän

I_A = indextal år t för industriarbetare

I_T = indextal år t för industritjänstemän

Lönesummorna kan t ex hämtas ur SCBs årliga industristatistik där lönesummor finns med fördelning på arbetare och tjänstemän. Arbetsgivaravgifter ingår inte i dessa belopp. 1981 utgjorde arbetarnas lönesumma 60,7 procent och tjänstemännens 39,3 procent av den totala lönesumman inom SNI 2+3.

Sammanvägning kan också ske med kvoter som passar det egna företags situation.

INDEX-BENÄMNING

För att underlätta hänvisning till rätt indexserie i olika sammanhang införs beteckningen AKT (Arbetskostnadsindex för tjänstemän). Tillsammans med sifferkoden enligt Svensk standard för näringsgrensindelning (SNI) skulle AKT 2+3 betyda Arbetskostnadsindex för tjänstemän i Gruvor, mineralbrott och tillverkningsindustri, 1980=100.

På motsvarande sätt kan beteckningen AKA användas för den årliga arbetskostnadsindexen för arbetare, 1980=100.

SUMMARY

Statistics Sweden has calculated a labour cost index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing, AKT.

Calculations will be made yearly based on the monthly salary of August each year and include taxes and compulsory fees determined by the size and/or composition of the labour force. The year 1980 is put as a basis (100).

The Swedish Standard Industrial Classification of All Economic Activities (SNI) is used.

The quarterly labour cost index for workers in mining, quarrying and manufacturing is transformed into a yearly index, AKA (1980=100).

FÖRTECKNING ÖVER ARBETSKRAFTSKOSTNADER SOM INGÅR VID BERÄKNING AV ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRI TJÄNSTE-MÄN

List of labour costs used at the calculation of the Labour Cost Index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing

SIAK beteckning ¹	Benämning	Contents	Avgiftsuttag, % 1983
1, 2, 3	Månadslön	Monthly salary	
42	Kostnader för kompletterande pensionsförmåner ² därav	Costs of negotiated pension benefits ² of which	10,0
43	Andra kollektiva avgifter	Other collective premiums	
432	Grupplivförsäkringsavgifter (TGL)	Group life insurance premiums	0,3
433	Avgångsbidragsavgifter, Trygghetsfond (AGE)	Severance payment premiums	0,5
434	Avgifter till trygghetsförsäkring (TFA)	Security insurance premiums	0,05
601	Sjukförsäkringsavgift	Health insurance contribution	9,5
602	ATP-avgift	Contribution to the national supplementary pensions scheme	9,6
605	Lönegarantiavgift	Bankruptcy wage guarantee levy	0,2
606	Arbetarskyddsavgift	Industrial safety contribution	0,155
607	Folkpensionsavgift	Contribution to the national basic pension scheme	9,45
609	Avgift till vuxenutbildningen	Adult training contribution	0,25
611	Delpensionsavgift	Contribution to the national scheme for part-time pensions	0,5
612	Avgift till barnomsorgen	Child welfare contribution	2,2
613	Arbetskadeförsäkringsavgift	Contribution to the occupational injury insurance	0,6
614	Arbetsmarknadsavgift	Labour market contribution	1,3
616	Allmän löneavgift	General wage tax	2,5 ³

1) Swedish standard classification of labour costs.

2) Pensionskostnader utöver avgifter enligt SIAK 602, 607 och 611. - Costs for pensions excl. SIAK 602, 607 and 611.

3) 1a halvåret 2 procent, 2a halvåret 3 procent.

Tabell 1 ARBETSKRAFTSKOSTNADER PER MÅNAD FÖR TJÄNSTEMÄN INOM INDUSTRI MED FÖRDELNING PÅ SIAK-OMRADEN OCH NÄRINGSGRENAR 1983
Labour costs for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing in 1983

Näringsgren (SNI)	SIAK-område														
	1-3	42	43	601	602	605	606	607	609	611	612	613	614	616	Summa
	Genom- snitt- lig må- nadslön	Kompl pen- sions- förmå- ner	Andra kol- lekti- va av- gifter ¹	Sjuk- förs- avgift	ATP- avgift	Löne- garan- tiav- gift	Arbets- skydds- avgift	Folk- pens- avgift	Avgift till vuxen- utbildn	Del- pens- avgift	Avgift till barn- omsorg	Arbets- skade- försäkr- avgift	Arbets- mark- nads- avgift	Allmän löne- avgift	Summa arbets- krafts- kostnad
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	9 383	938	77	891	901	19	15	887	23	47	206	56	122	235	13 800
2 Gruvor och mineralbrott	9 446	945	77	897	907	19	15	893	24	47	208	57	123	236	13 894
3 Tillverkningsindustri	9 382	938	77	891	901	19	15	887	23	47	206	56	122	235	13 799
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	8 922	892	74	848	857	18	14	843	22	45	196	54	116	223	13 124
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	8 543	854	72	812	820	17	13	807	21	43	188	51	111	214	12 566
33 Trävaruindustri	8 613	861	72	818	827	17	13	814	22	43	189	52	112	215	12 668
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	9 461	946	77	899	908	19	15	894	24	47	208	57	123	236	13 914
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	9 761	976	79	927	937	20	15	922	24	49	215	59	127	244	14 355
342 Grafisk industri, förlag	9 261	926	76	880	889	19	14	875	23	46	204	56	120	232	13 621
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast och plast- varuindustri	9 907	991	80	941	951	20	15	936	25	50	218	59	129	248	14 570
36 Jord- och stenvaruindustri	9 346	935	77	888	897	19	14	883	23	47	206	56	121	234	13 746
37 Järn-, stål- och metallverk	9 911	991	80	942	951	20	15	937	25	50	218	59	129	248	14 576
38 Verkstadsindustri	9 362	936	77	889	899	19	15	885	23	47	206	56	122	234	13 770

1) Här ingår tjänstegruppplivförsäkring, avgångsersättning samt trygghetsförsäkring vid arbetsskada.

Tabell 2 ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR TJÄNSTEMÄN INOM INDUSTRI, 1980=100 (AKT)
 Labour Cost Index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing

Näringsgren (SNI) Branch	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	60,4	68,0	77,0	83,7	90,6	100	107,5	111,9	122,6
2 Gruvor och mineralbrott	62,3	70,4	78,7	86,1	90,4	100	106,0	107,6	116,1
3 Tillverkningsindustri	60,3	67,9	77,0	83,7	90,6	100	107,6	112,0	122,7
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	60,3	67,9	76,8	83,7	91,0	100	107,1	111,6	124,2
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	58,9	66,5	75,9	83,5	90,3	100	108,7	112,5	122,9
33 Trävaruindustri	59,3	67,0	76,1	83,7	89,9	100	108,0	111,7	123,4
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	60,1	68,0	77,1	84,0	90,8	100	108,5	112,6	123,9
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	60,2	68,5	77,1	83,3	90,9	100	107,6	111,4	123,4
342 Grafisk industri, förlag	59,7	66,9	76,5	84,3	90,0	100	108,9	113,3	124,4
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast och plast- varuindustri	58,9	66,7	75,6	82,7	89,9	100	108,0	113,4	126,7
36 Jord- och stenvaruindustri	59,8	67,8	77,1	83,9	91,2	100	107,0	111,6	124,8
37 Järn-, stål- och metallverk	60,4	69,0	77,6	83,4	91,3	100	107,3	111,2	123,8
38 Verkstadsindustri	61,1	68,5	77,3	84,0	90,6	100	107,2	111,7	120,9

Tabell 3 ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR ARBETARE INOM INDUSTRI, 1980=100 (AKA)
 Labour Cost Index for workers in mining, quarrying and manufacturing, 1980=100 (AKA)

Näringsgren (SNI) Branch	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	58,4	67,3	74,3	82,6	90,5	100	110,2	118,2	127,5
2 Gruvor och mineralbrott	61,2	71,0	77,4	82,5	92,4	100	110,6	121,6	127,2
3 Tillverkningsindustri	58,4	67,2	74,3	82,5	90,4	100	110,2	118,2	127,5
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	58,5	68,3	75,0	83,4	91,0	100	111,8	119,8	129,0
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	56,4	64,9	72,6	82,0	90,4	100	110,0	117,2	127,0
33 Trävaruindustri	58,8	66,6	74,5	82,9	90,7	100	110,3	117,3	127,0
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	56,6	65,4	73,1	81,1	88,8	100	109,3	114,6	124,8
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	56,8	65,2	74,2	80,6	88,3	100	110,0	116,0	127,2
342 Grafisk industri, förlag	56,3	65,7	74,4	81,8	89,8	100	108,3	112,6	121,4
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast- och plastvaruindustri	56,7	66,1	73,1	81,7	89,3	100	110,8	116,6	127,5
36 Jord- och stenvaruindustri	57,9	65,6	73,2	81,7	89,6	100	110,3	118,1	128,0
37 Järn-, stål- och metallverk	59,7	68,7	74,4	82,2	90,2	100	109,8	117,1	126,4
38 Verkstadsindustri	59,3	68,0	75,1	83,2	91,1	100	110,0	119,4	128,3

Datalagen

innebär att personregister (statliga som privata) inte får inrättas eller föras utan tillstånd av datainspektionen (DI). Personregister som inrättas genom beslut av regeringen eller riksdagen – DI skall dock yttra sig före ett sådant beslut – behöver endast anmälas till DI.

Med personregister som faller under datalagen menas register och förteckningar av olika slag:

- som innehåller uppgifter som kan hänföras till enskilda, identifierbara personer,
- och som förs eller bearbetas med hjälp av automatisk databehandling.

I datalagen fastslås också rätten till registerutdrag. Var och en har rätt att ta del av »sina» uppgifter i personregister hos myndigheter, företag, organisationer och på annat håll (vissa undantag finns dock).

Datalagen föreskriver tystnadsplikt för alla som handskas med uppgifter som ingår i personregistren.

SCBs publikationer kan köpas i bokhandeln eller från Liber distribution, 162 89 Stockholm, tfn 08-739 91 30. Enstaka exemplar kan även beställas direkt från SCBs distributionsdetalj, 701 89 Örebro, tfn 019-14 03 20. God vägledning ger publikationsförteckningen "Årets tryck" och SCBs publiceringsplan "Statistik 84", vilka kan erhållas gratis från SCBs distributionsdetalj. Ytterligare hjälp kan Ni få genom att vända Er till SCBs **upplysningstjänst**, 115 81 Stockholm, tfn 08-14 05 60. SCB kan också åtaga sig att mot betalning ta fram statistik baserad på nytt grundmaterial eller bearbeta befintlig statistik för speciella ändamål. Kontakta SCBs **uppdraagscentral**, 115 81 Stockholm, tfn 08-14 05 60 så får Ni veta mera.